

اعضای محترم شورای نگهبان

با سلام و تحیت؛

احتراماً اظهار نظر کارشناسی درباره موارد مطروحه در بیست و ششمین جلسه آن شورای محترم در سال جاری، مورخ ۱۳۸۹/۰۷/۱۴ به شرح ذیل حضورتان تقدیم می‌شود.

۱- طرح حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری

- با توجه به ایرادات مندرج در نامه شماره ۸۹/۳۰/۳۹۲۴۵ مورخ ۸۹/۰۵/۲۰ شورای نگهبان در خصوص طرح فوق‌الذکر، بدین صورت در خصوص اصلاحیه مزبور اظهار نظر می‌شود:
- حذف کلمه ضوابط رافع ایراد بند (۱) شورای نگهبان نبوده، بلکه ابهام اطلاق تبصره ماده (۳) کماکان به قوت خود باقی است و شائبه مغایرت اصل ۸۵ قانون اساسی کماکان وجود دارد.
- ایراد مندرج در بند (۲) شورای نگهبان مرتفع شده است.
- به نظر می‌رسد ایراد شرعی مندرج در بند (۳) و (۴) رفع شده است.
- به نظر می‌رسد ایراد مندرج در بند (۵) مرتفع شده است.
- حذف عبارت «با رعایت ماده (۱۰۱) قانون شهرداریها مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحات بعدی، از سطر سوم تبصره (۱) ماده (۱۰)، به نظر می‌رسد رافع ایراد بند (۶) نبوده و ابهام همچنین باقی است.
- به نظر می‌رسد ایرادات مندرج در بند (۷)، (۸)، (۹)، (۱۰) و (۱۱) مرتفع شده باشد.

۲- لایحه ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی

• مقدمه

هیأت دولت در تاریخ ۱۳۸۷/۱۱/۲ لایحه ای تحت عنوان «لایحه ایجاد یک منطقه آزاد تجاری- صنعتی و پانزده منطقه ویژه اقتصادی» شامل یک ماده واحده تصویب نمود و جهت طی مراحل قانونی تقدیم مجلس نمود. مجلس با تغییر عنوان و متن لایحه در جلسه علنی مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۳ آن را در دو ماده با عنوان «لایحه ایجاد یک منطقه آزاد تجاری- صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی» تصویب نمود و جهت تأیید به شورای نگهبان ارسال نمود. شورای نگهبان در اظهار نظر خود نسبت به مصوبه مجلس در جلسه ۱۳۸۸/۲/۲

شماره: ۸۹/ک/۳۳۵

تاریخ: ۱۳۸۹/۰۷/۱۳

پیوست: ندارد

اعلام نمود که «اجازه ایجاد منطقه آزاد تجاری - صنعتی و تعیین محدوده مناطق و نیز حدود فعالیت مجاز از امور تقنینی است و واگذاری آن به دولت مغایر اصل ۸۵ شناخته شد.» مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی که در تاریخ ۸۹/۴/۲۷ منتشر نمود، ایراد شورای نگهبان را در خصوص تفویض امور تقنینی توسط مجلس به دولت را ناشی از برداشت ناصحیح از لایحه دانسته و آن را وارد نمی‌داند. لذا به نمایندگان پیشنهاد می‌کند که بدون تغییر مصوبه، بر آن اصرار کرده و در صورت لزوم برای تصویب به مجمع تشخیص مصلحت نظام بفرستد. در نهایت مجلس در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۸۹/۵/۲۴ با افزودن متنی همراه با یک تبصره به انتهای ماده (۱) لایحه، به منظور تأمین نظر شورا به پیوست نامه شماره ۲۷۴/۳۴۱۳۱ در تاریخ ۱۳۸۹/۵/۲۶ برای دریافت نظر شورا ارسال می‌کند. که شورای به دلیل الزام دولت به ارائه لایحه در تبصره الحاقی به ماده یک آن را مغایر با اصل ۷۴ اعلام نمود.

• اظهار نظر کارشناسی

تبصره ماده (۱):

به نظر می‌رسد اصلاح به عمل آمده در تبصره ماده که اشعار می‌دارد: «تبصره - دولت مکلف است تمهیدات لازم نسبت به یکسان سازی مقررات مربوط به ورود کالای همراه مسافر از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور را فراهم نماید.» رافع ایراد شورای محترم نگهبان است.

ماده (۲):

لازم به ذکر می‌باشد که افزایش تعداد مناطق ویژه از پانزده (۱۵) منطقه در لایحه دولت به بیست و سه (۲۳) منطقه در مصوبه مجلس موجب افزایش بار مالی دولت گردیده و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است.

۳- طرح دفاتر پیشخوان خدمات دولت و بخش عمومی غیر دولتی

• مقدمه

یک فوریت طرح دفاتر پیشخوان خدمات دولت و بخش عمومی غیردولتی شامل ماده واحده و دو تبصره در ۱۳۸۸/۱۲/۹ به تصویب رسید که در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۷ با یک ماده واحده و سه تبصره در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

• اظهار نظر کارشناسی

- الزام دستگاههای اجرایی به واگذاری خدمات باجهای و الکترونیکی به دفاتر پیشخوان مغایر اصل استقلال قوا و اصول ۵۷ و ۶۰ قانون اساسی است.

- ابهام در عبارت «دستگاههای اجرایی»: مشخص نیست که منظور از عبارت «دستگاههای اجرایی» مندرج در ماده واحده چیست؟! آیا مراد از این عبارت همان «دستگاههای اجرایی» موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری است. اگر چنین باشد، ذکر عبارت «مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی» زاید و حشو است. و اگر منظور از آن چنین نیست، منظور از «دستگاههای اجرایی» چه می باشد؟

- مغایرت با اصل ۱۱۰ قانون اساسی: در ماده واحده کلیه نهادهای انقلابی نیز موظف گردیده اند حال آنکه طبق اصل ۱۱۰ قانون اساسی این نهادها زیر نظر معظم له می باشند؛ فلذا تکلیف آنها تنها با إذن معظم له ممکن است.

- ابهام در عبارت «کلیه خدمات باجهای و الکترونیکی قابل ارائه در خارج از محیط اداری خود» در ماده واحده: به نظر می رسد به جهت غیردولتی بودن دفاتر پیشخوان لازم است تا بنابر قانون مدیریت خدمات کشوری و قانون اجرای سیاستهای اصل ۴۴ قانون اساسی قابل واگذار بودن خدمت هم قید گردد تا اطلاعات طبقه بندی شده را استثنا نماید. از آنجا که این عبارت تصریح در استثنا نمودن اطلاعات طبقه بندی شده را ندارد و طبق تبصره ۳ ماده ۳ آئین نامه اجرایی آن به دولت تفویض شده است، در صورت عدم رفع ابهام فوق الذکر با اصل ۸۵ قانون اساسی مغایرت می یابد.

- ابهام در لفظ «دولتی» مندرج در تبصره ۱ ماده واحده: آیا منظور از لفظ دولتی تنها «دستگاههای اجرایی» مندرج در این ماده واحده است و یا شامل کلیه نهادهای انقلابی مندرج در صدر ماده نیز می شود؟

۴- طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری

• مقدمه توجیهی

طرح مزبور در جهت یکسان سازی کلیه مشمولان قانون مدیریت خدمات کشوری (اعم از صندوق بازنشستگی کشوری، تامین اجتماعی و ...) از حیث محاسبه اضافه کاری به عنوان ملاک کسر حق بیمه (فوق العاده مستمر) در محاسبه حقوق بازنشستگی و پاداش پایان خدمت کارمندانی که قبل از اجرای قانون مدیریت مشمول قانون تامین اجتماعی بوده اند، می باشد.

• قوانین مرتبط

مواد مرتبط از قانون مدیریت خدمات کشوری:

ماده ۶۸ - علاوه بر پرداختهای موضوع ماده(۶۵) و تبصره‌های آن و ماده(۶۶) که حقوق ثابت تلقی می‌گردد فوق‌العاده‌هایی به شرح زیر به کارمندان قابل پرداخت می‌باشد:

۱۰- فوق‌العاده ویژه در موارد خاص باتوجه به عواملی از قبیل بازار کار داخلی و بین‌المللی، ریسک‌پذیری، تأثیر اقتصادی فعالیتها در درآمد ملی، انجام فعالیت و وظایف تخصصی و ستادی و تحقیقاتی و حساسیت کار با پیشنهاد سازمان و تصویب هیأت وزیران امتیاز ویژه‌ای برای حداکثر(۲۵٪) از مشاغل، در برخی از دستگاههای اجرائی تا (۵۰٪) سقف امتیاز حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مستمر مذکور در این فصل در نظر گرفته خواهد شد. تبصره - پرداخت فوق‌العاده‌های مذکور در بندهای (۵) و (۶) این ماده در هر کدام از دستگاههای اجرائی، مشروط به اعمال اصلاحات ساختاری، نیروی انسانی، فناوری و واگذاری امور به بخش غیردولتی(احکام مذکور در این قانون) و استفاده از منابع حاصل از صرفه جویی‌های به عمل آمده، در سقف اعتبارات مصوب از سال ۱۳۸۷ امکانپذیر می‌باشد و این فوق‌العاده‌ها جزء دیون منظور نمی‌گردد. انجام اصلاحات مذکور در این تبصره باید به تأیید سازمان برسد.

ماده ۷۶ - حداقل و حداکثر حقوق و مزایای مستمر شاغلین، حقوق بازنشستگان و وظیفه بگیران مشمول این قانون و سایر حقوق بگیران دستگاههای اجرائی و صندوقهای بازنشستگی وابسته به دستگاههای اجرائی هر سال با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره - سقف حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مستمر نباید از (۷) برابر حداقل حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مستمر تجاوز کند.

فوق‌العاده‌های مذکور در بندهای (۲)، (۳) و (۵) ماده(۶۸) فوق‌العاده مستمر تلقی می‌گردند.

ماده ۱۰۶- مبنای محاسبه کسور بازنشستگی و برای محاسبه حقوق بازنشستگی کارمندان مشمول این قانون حقوق ثابت به اضافه فوق‌العاده‌های مستمر و فوق‌العاده بند «۱۰» ماده(۶۸) این قانون می‌باشد.

ماده ۱۰۷- به کارمندان مشمول این قانون که بازنشسته می‌شوند به ازاء هر سال خدمت یک ماه آخرین حقوق و مزایای مستمر (تا سی سال) به اضافه وجوه مربوط به مرخصی‌های ذخیره شده پرداخت خواهد شد. آن قسمت از سابقه خدمت کارمند که در ازاء آن وجوه بازخریدی دریافت نموده‌اند از سنوات خدمتی که مشمول دریافت این وجوه می‌گردد کسر می‌شود.

شماره: ۸۹/ک/۳۳۵

تاریخ: ۱۳۸۹/۰۷/۱۳

پیوست: ندارد

• اظهار نظر کارشناسی

طرح مزبور از این جهت که میان افرادی که قبل از تصویب قانون مدیریت خدمات کشوری، مشمول تامین اجتماعی بوده‌اند و افرادی که بعد از تصویب این قانون، مشمول قانون تامین اجتماعی شده یا می‌شوند، تبعیض قائل می‌شود. مغایر بند ۹ از اصل سوم قانون اساسی که بیان می‌دارد: (رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی از وظایف دولت است) می‌باشد.

هم چنین به دلیل ایجاد بار مالی بابت سهم دولت در میزان حق بیمه سهم کارفرما ناشی از اضافه کاری، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد.^{۸۱۶۹}

غلامحسین الهام